

Akademikerne bidrager til at skabe vækst i provinsen

Der er behov for udvikling og vækst i hele Danmark, hvis vi skal gøre os gældende i den internationale konkurrence, og derfor er der ikke brug for at skabe modsætninger mellem provinsen og de største byer. De virksomheder og iværksættere, som skaber væksten, er spredt ud over hele landet: I de store bycentre, i provinsbyerne og i landdistrikterne, og de skal alle sammen medvirke til at skabe rigdom og velfærd. En række kommuner og regioner kan dog konstatere, at deres virksomheder har svært ved at tiltrække akademikere, og det skal der findes en løsning på. Vi må analysere barriererne for ansættelse af flere akademikere i provinsen, for det er vigtigt, at virksomhederne over hele landet kan få den arbejdskraft, de har brug for – også akademisk arbejdskraft. For akademikerne bidrager til at skabe udvikling og vækst.

1. Flere højtuddannede til private virksomheder i provinsen

Samtidig med at mange virksomheder i provinsen melder om mangel på akademisk arbejdskraft, er der i universitetsbyerne en stor ressource til rådighed i form af unge ledige akademikere, som ikke kan få arbejde. Derfor må der skabes et godt match mellem virksomhederne og højtuddannede ikke mindst i provinsen, hvor der er stor efterspørgsel.¹

Men akademikerne og de mindre virksomheder finder ikke altid hinanden af sig selv. Akademikerne skal kunne se de mindre virksomheder som en karrierevej, og virksomhederne skal kunne se vækstpotentialet i at ansætte en akademiker. Akademikerkampagnen arbejder for at sikre et kvalificeret landsdækkende matcharbejde på tværs af beskæftigelsessystemet for at skabe varige, ordinære job i den private sektor. Og når der skabe flere job til akademikere og andre højtuddannede bliver der også flere job til andre medarbejdergrupper.

Akademikerne foreslår:

- **Akademikerkampagnen skaber job i hele landet.** Kampagnen har haft god effekt og har skabt knapt 400 nye job i perioden 2012-2013 til ca. 50.000 kr. stykket. Derfor bør politikerne fastholde kampagnens bevilling i 2017 og 2018 og lade den sætte ekstra fokus på de områder, hvor der særligt er mangel på akademisk arbejdskraft.
- **Vækstpilotordningen skal flyve.** Politikerne bør etablere en bred vækstpilotordning, hvor virksomhederne i en periode får tilskud til at ansætte en højtuddannet. Det vil styrke både InnoBooster-ordningens effekt og væksten generelt i virksomhederne og skaffe flere unge højtuddannede fodfæste på arbejdsmarkedet.
- **Flyt det gode match ud i marken.** Politikerne bør skabe en bedre kobling mellem den regionale og lokale erhvervs- og beskæftigelsesfremme og sikre en opsøgende virksomhedsindsats, der kan matche akademikere og interesserede virksomheder.

¹ Virksomhederne efterspørger især ingeniører og IT-uddannede, men går nu også efter generalister som kommunikationsfolk og projektledere. "Efterspørgslen efter akademikere stormer frem i provinsen", DI Business 01.09.2015.

2. Styrk provinsens iværksættere

Mange flere skal kunne udnytte muligheden for at skabe deres egen virksomhed uanset hvor i landet, de bor – også akademikere. Særligt i provinsen, hvor der er brug for vækst på nye områder, skal vi satse på at øge antallet af nye virksomheder og job-skabende vækstiværksættere. Der startes fortsat langt flere nye virksomheder i Region Hovedstaden i forhold til de øvrige regioner, hvor Region Nordjylland og Region Sjælland ligger i bunden.² Vi skal derfor se positivt på nye iværksættereventyr og særligt støtte de akademikere rundt i landet, herunder også nyuddannede, som vil satse på egen virksomhed.

Akademikerne foreslår:

- **Bedre adgang til kapital for iværksættere.** Der bør etableres en iværksætterfond, hvor opstartsvirksomheder med vækstambitioner kan låne kapital, uanset hvor i landet de er lokaliseret.
- **Sæt fokus på de lokale højtuddannede iværksættere.** Kommuner og regioner bør sikre, at de kan tilbyde højtuddannede videniværksættere kvalificeret rådgivning og støtte, bl.a. ved at etablere et tættere samarbejde med stærke iværksættere og etablerede iværksætermiljøer.
- **Brug hinandens ideer og erfaringer systematisk.** Kommuner og regioner bør bidrage til at etablere regionale mentorordninger, hvor etablerede virksomhedsejere fungerer som mentorer for iværksættere i regionen, og inspirere de højtuddannede iværksættere til alternative vækstmodeller, fx vækst via netværk.

3. Øget mobilitet mellem landsdelene

For at sikre virksomhederne i provinsen mere højtuddannet arbejdskraft, er der brug for at øge mobiliteten mellem landsdelene. Det skal være lettere for akademikere at påtage sig et arbejde i en anden landsdel og lettere for virksomhederne at tiltrække den rigtige højtuddannede arbejdskraft. Derfor må transporttiden mellem landsdele reduceres.

Akademikerne kan blive mere mobile og villige til at tage job uden for universitetsbyerne. Det gælder ikke mindst de unge og nyuddannede, som måske ikke har så mange familiære forpligtelser endnu. Men også akademikere – og andre medarbejdere – med familie kan blive mere mobile, særligt hvis kommuner og lokale erhvervsråd gør en indsats for at finde job til ægtefællen. Samtidig er der også barrierer for mobilitet i virksomhederne, der eksempelvis må blive mere åbne for at ansætte nyuddannede, ledige og personer, som ikke er bosat i nærområdet.

² Danmarks Statistik: Erhvervsdemografi efter region og tid, antal nye firmaer.

Akademikerne foreslår:

- **Kortere transporttid til jobbet.** Politikerne bør iværksætte en national handlingsplan med initiativer, der kan reducere transporttiden mellem landsdelene.
- **Gør provinsen attraktiv for hele familien.** Kommuner og virksomheder i de områder med mangel på arbejdskraft bør have en strategi for at tiltrække højtuddannede og deres familier med fokus på bl.a. velfungerende digital infrastruktur, job til ægtefællen og tilgængelige boliger og daginstitutioner.
- **Efter- og videreuddannelse kan øge mobiliteten.** Virksomheder i provinsen kan øge tiltrækningen af højtuddannet arbejdskraft ved at tilbyde den efter- og videreuddannelse, som skal til for at konkrete ansøgere kan udfylde jobbet.

4. Digitalisering og automatisering som grundlag for vækst i hele landet

Virksomheder i hele landet skal leve af at levere specialiseret produktion og service med et højt videnindhold, og der skal høstes produktionsgevinster ved øget automatisering og digitalisering. Særligt de mindre produktionsvirksomheder skal tilføres ny produktionsteknologi – og den akademiske arbejdskraft, som kan være afgørende for at realisere gevinsterne ved automatisering og digitalisering. Der er brug for at virksomheder over hele landet øger deres investeringer i nyt automatiserings- og produktionsudstyr.

Samtidig er en ordenligt mobil- og internetdækning for virksomheder og medarbejdere en forudsætning for, at virksomhederne kan vokse, uanset hvor i landet de ligger. Virksomhederne har brug for stabil dækning for at sikre kontakten til kunder, leverandører og samarbejdspartnere, og særligt SMV'erne kan vinde ved øget digitalisering. Ved øget anvendelse af digitale redskaber bliver der mindre behov for at flytte varer og mennesker på tværs af landet, og virksomhederne kan rekruttere højtuddannede medarbejdere fra et større geografisk område, fordi distance- og hjemmearbejde kan blive en integreret del af organisationens arbejdsform.

Men desværre er der problemer med at sikre stabil dækning særligt i de tyndere befolkede områder i provinsen, så der må fortsat arbejdes på at sikre lige adgang til mobil- og internetdækning over hele landet. Center for Digital Forvaltning har skønnet, at væksten i antallet af virksomheder over en femårig periode vil være op til 1,2 pct. højere som følge af, at der etableres højhastighedsbredbånd.³

³ "Innovative veje til vækst og velfærd i land- og yderkommunerne." Center for Digital Forvaltning, september 2012, s. 18. Estimatene bygger på en undersøgelse foretaget af MIT for det amerikanske marked.

Akademikerne foreslår:

- **Pulje til rådgivning af SMV'er om automatisering og digitalisering.** Der er brug for at afsætte en øremærket pulje til en aktiv og opsøgende rådgivning af SMV'erne omkring nye investeringer i automatisering og digitalisering.
- **Den digitale infrastruktur er en fælles opgave.** Alle hustande skal have mulighed for at få bredbåndsdækning og alle geografiske områder skal have adgang til mobildækning.
- **Mobilnetværk, der dækker hele landet.** Ved udbud af tilladelser til etablering og drift af mobilnetværk bør politikerne stille krav om forsyningspligt og fuld dækning.

5. Sikring af et regionalt udbud af videregående uddannelser

Der er over de senere år sket en stærk centralisering af udbuddet af videregående uddannelser, som primært udbydes i universitetsbyerne og i de største provinsbyer. Det er dyrt for uddannelsesinstitutionerne at udbyde uddannelser på små hold og med de aktuelle besparelser på uddannelsesområdet vil det særligt for erhvervsakademierne og professionshøjskolerne blive endnu sværere at opretholde et lige så bredt geografisk udbud af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser som i dag.

Som konsekvens får virksomhederne i provinsen sværere ved at skaffe højtuddannet arbejdskraft. De unge flytter væk fra provinsen og ind til storbyerne for at uddanne sig, og oftest vender de ikke tilbage til deres lokaleområde for at bo og arbejde. Den udvikling skal vendes, og derfor bør vi sikre et attraktivt regionalt udbud af videregående uddannelse.

Akademikerne foreslår:

- **Gymnasier og erhvervsuddannelser tæt på de unge.** Indret kravene til gymnasierne så det er muligt at opretholde små gymnasier og udbyd de erhvervsuddannelser, hvor der er flest lærepladser og størst efterspørgsel.
- **Fasthold uddannelserne i de regioner, hvor der er job til de unge.** Det er vigtigt at sikre et regionalt udbud af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser, så de unge har mulighed for at uddanne sig, finde arbejde og bosætte sig uden for de store byer.
- **Ekstra penge til udbud af små regionale uddannelser.** Et nyt finansierings-system for de videregående uddannelser skal understøtte, at uddannelsesinstitutionerne har råd til at udbyde uddannelser også uden for de store universitetsbyer.